

V Bruseli 15. marca 2023
(OR. en)

7375/23

ECOFIN 240
UEM 64

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Usmernenia pre reformu rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ – závery Rady

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o usmerneniach pre reformu rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ, ktoré schválila Rada ECOFIN na zasadnutí 14. marca 2023.

USMERNENIA PRE REFORMU RÁMCA SPRÁVY HOSPODÁRSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ EÚ

ZÁVERY RADY

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE:

1. PRIPOMÍNA, že členské štáty považujú svoje hospodárske a fiškálne politiky za záležitosť spoločného záujmu a koordinujú ich v rámci Rady v súlade so zmluvami. ZDÔRAZŇUJE, že rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ má zásadný význam pre účinnú koordináciu hospodárskych politík a dohľad nad nimi v celej EÚ, pričom zabezpečuje pre všetky členské štáty spoľahlivosť a udržateľnosť verejných financií v strednodobom a dlhodobom horizonte, podporuje udržateľný hospodársky rast a konvergenciu a zároveň rieši makroekonomické nerovnováhy podporované reformami a investíciami v snahe o zvýšenie rastu a odolnosti.
2. UZNÁVA, že hospodárstvo EÚ pokračovalo vo svojom výraznom oživení po pandémie, v neposlednom rade vďaka rýchlym politickým opatreniam na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ. Čelí však viacerým krátkodobým a dlhodobým hospodárskym a sociálnym výzvam vyplývajúcim zo zvýšeného geopolitického napätia, vysokej inflácie a zvýšených úrokových sadzieb, zmeny klímy, digitalizácie, demografických zmien, potreby podporovať konkurencieschopnosť a strategickú autonómiu v otvorenom hospodárstve, významu zabezpečenia cenovo dostupnej energie a bezpečnosti dodávok, ako aj potrebného budovania obranných spôsobilostí. Mnohé z týchto výziev si vyžadujú ambiciózne reformy a značné investície. Kríza spôsobená pandemiou, ako aj dôsledky ruskej vojny proti Ukrajine navyše prispeli k ďalšiemu zvyšovaniu už aj tak vysokých úrovní dlhu, ktoré je potrebné postupne a realisticky znižovať.

3. VÍTA uverejnenie oznámenia Komisie z 9. novembra 2022 o usmerneniach týkajúcich sa reformy rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ. BERIE NA VEDOMIE výzvu Európskej rady adresovanú Komisii a Rade, aby urýchlene pokročili v práci na preskúmaní správy hospodárskych záležitostí s prihliadnutím na závery Európskej rady z februára 2023. UZNÁVA, že preskúmanie existujúceho rámca by mohlo zvýšiť jeho účinnosť.
4. VYZDVIHUJE, že zodpovednosť členských štátov je základným prvkom účinného rámca správy hospodárskych záležitostí. UZNÁVA výhody prechodu na viacročné fiškálne plánovanie pri zachovaní ročného cyklu dohľadu v kontexte európskeho semestra. UZNÁVA potrebu zohľadniť východiskové fiškálne pozície a vyhliadky členských štátov, ako aj hospodárske charakteristiky pri diferencovaných fiškálnych trendoch. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zjednodušiť rámec, ako aj zachovať jeho mnohostranný charakter. PODČIARKUJE význam rovnakého zaobchádzania, transparentnosti a predvídateľnosti.
5. VYZDVIHUJE tieto oblasti konvergencie názorov medzi členskými štátmi na reformovaný rámec správy hospodárskych záležitostí:
 - a) Referenčné hodnoty, zakotvené v zmluve, vo výške 3 % pre pomer plánovaného alebo skutočného deficitu verejných financií k hrubému domácomu produktu v trhových cenách a vo výške 60 % pre pomer verejného dlhu k hrubému domácomu produktu v trhových cenách zostávajú nezmenené. Rámec správy hospodárskych záležitostí by mal zabezpečiť, aby sa tieto referenčné hodnoty dodržiavali účinnejším, efektívnejším a udržateľnejším spôsobom.
 - b) Po nadobudnutí účinnosti reformovaného rámca správy hospodárskych záležitostí by všetky členské štáty mali predložiť národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány. Tieto národné plány by mali zahŕňať fiškálnu politiku, reformy a investície. V plánoch by sa mal stanoviť vnútroštátny fiškálny postup vymedzený z hľadiska čistých primárnych výdavkov ako jediného operačného ukazovateľa.

- c) Členské štáty by mali pripraviť fiškálne postupy ako súčasť svojich národných plánov v súlade s technickou fiškálnou trajektóriou Komisie. Tým sa vytvorí rámec pre dialóg s príslušným členským štátom, v ktorom by sa mali riadne odôvodniť rozdiely medzi plánom a trajektóriou. Trajektória Komisie by mala vychádzať zo spoločnej dohodnutej metodiky, ktorá je opakovateľná, predvídateľná a transparentná, a mala by zahŕňať analýzu verejného dlhu a hospodárskych výziev. Bude tiež vychádzať z pravidelných technických diskusií o vyhliadkach a prognózach a malo by sa o nej diskutovať v mnohostrannom kontexte v príslušných výboroch. Technická trajektória Komisie by mala zabezpečiť fiškálne úsilie zamerané na to, aby mal verejný dlh klesajúci trend alebo aby sa dal udržať na obozretných úrovniach, pri súbežnom zachovaní udržateľnosti verejných financií a podpore reforiem a verejných investícií. Na tento účel by sa mali preskúmať spoločné ochranné ustanovenia s cieľom zabezpečiť dostatočné zníženie dlhu a zabrániť odloženiu fiškálneho úsilia.
- d) Plány a prípadné aktualizácie by mala Komisia posúdiť plne transparentným spôsobom na základe spoločných zásad posudzovania, na ktorých sa treba dohodnúť, okrem toho by mali podliehať multilaterálnej kontrole a schváleniu Radou. Rámec by mal náležite zohľadňovať potrebu umožniť, aby formovanie hospodárskych politík v členských štátoch prebehlo v rámci demokratického procesu. Všetky plány by sa preto mohli na požiadanie zosúladiť s vnútroštátnym volebným cyklom, revidovať pri nástupe nových vlád a za objektívnych okolností aktualizovať, pri súbežnom zachovaní ambície fiškálnej úpravy.
- e) Obdobie fiškálnych úprav by sa mohlo predĺžiť, ak sa členský štát zaviaže k oprávnenému súboru reforiem a investícií, ktoré zlepšia vyhliadky rastu alebo odolnosť, posilnia verejné financie, a tým aj ich dlhodobú udržateľnosť, a riešia strategické priority EÚ vrátane výziev v oblasti verejných investícií v záujme zelenej a digitálnej transformácie a budovania obranných spôsobilostí. Úprava by sa mala vykonať v náležitej postupnosti, aby sa zabránilo odkladom.

- f) V prípade všetkých členských štátov by národné plány mali zabezpečiť dodržiavanie dlhového kritéria alebo dostatočný a vierohodný pokrok smerom k jeho dodržiavaniu v súlade s prípadnými odporúčaniami Rady na tento účel počas trvania celého plánu. Postup pri nadmernom deficite na základe porušenia 3 % dlhového kritéria by mal zostať nezmenený vrátane posúdenia príslušných faktorov.
- g) V prípade členských štátov s pomerom verejného dlhu k HDP nad 60 % by sa v národných strednodobých plánoch malo zabezpečiť, aby sa tento pomer dostatočne znižoval. V prípade členských štátov, ktorých pomer verejného dlhu k HDP je nižší ako 60 %, ale ktoré čelia problémom s verejným dlhom, musí národný strednodobý plán zabezpečiť, aby tento pomer zostal na obozretnej úrovni. Preskúmanie existencie nadmerného deficitu na základe porušenia dlhového kritéria by sa malo začať v prípadoch, keď členský štát poruší referenčnú hodnotu 60 % a zistí sa odchýlka od dohodnutého fiškálneho postupu. V prípade porušenia dlhového kritéria sa v rámci postupu pri nadmernom deficite zohľadnia všetky náležité faktory. Ich použitie by sa malo v prípade potreby objasniť. Komisia by mala po dohode s Radou stanoviť prostriedky na zohľadnenie kumulatívnych odchýlok od dohodnutého postupu fiškálnych úprav smerom nahor i nadol. V prípade členských štátov s problémami s dosahovaním nízkeho verejného dlhu by sa fiškálnym postupom v národných plánoch malo zabezpečiť, aby sa deficit udržiaval dôveryhodne a nepretržite pod úrovňou 3 % alebo javil dostatočne klesajúci trend smerom k tomuto limitu a aby sa pomer dlhu udržal na obozretnej úrovni vzhľadom na potrebu zabezpečiť strednodobú a dlhodobú udržateľnosť verejných financií a zabrániť neoprávnenému hromadeniu dlhu.

- h) Presadzovanie dodržiavania pravidiel by sa malo zefektívniť, a to aj prostredníctvom väčšej transparentnosti. Počiatočná peňažná suma finančných sankcií by sa mala znížiť, aby sa umožnilo realistickejšie uplatňovanie.
- i) Mala by sa stanoviť všeobecná úniková doložka pre prípady veľkých otrasov v eurozóne alebo EÚ ako celku, aby bolo možné sa prispôsobiť výnimočným okolnostiam, napríklad keď nie je možné reálne dodržať postup fiškálnych úprav, a umožniť tak dočasné odchýlky od strednodobého plánu. Doložka pre výnimočné okolnosti pre príslušnú krajinu má umožniť dočasné odchýlky od strednodobého fiškálneho postupu v prípade výnimočných okolností, ktoré nemá vláda pod kontrolou, s významným vplyvom na verejné financie konkrétneho členského štátu. Mali by sa stanoviť vhodné postupy na aktiváciu a predĺženie únikových doložiek. Na základe posúdenia Komisie by Rada mala zohrávať úlohu pri uplatňovaní únikových doložiek.
- j) Súčasná úloha vnútroštátnych nezávislých fiškálnych inštitúcií pri tvorbe alebo schvaľovaní makroekonomických prognóz by sa mala zachovať a prispôsobiť strednodobým fiškálno-štrukturálnym plánom, pričom by sa mohli preskúmať minimálne normy. Tieto inštitúcie by nemali zohrávať žiadnu úlohu vo fáze navrhovania národných plánov. V rámci správy hospodárskych záležitostí by sa mala preskúmať významnejšia úloha Európskej fiškálnej rady.
- k) Členské štáty, ktoré vo svojich vnútroštátnych fiškálnych rámcoch používajú ukazovateľ štrukturálneho salda, by mali byť schopné premietnuť vývoj výdavkov do štrukturálneho salda len na vnútroštátne rozpočtové účely.

- l) Postup pri makroekonomickej nerovnováhe je naďalej zásadný z hľadiska odhaľovania, prevencie a nápravy nerovnováh, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú riadne fungovanie hospodárstiev členských štátov, hospodársku a menovú úniu alebo hospodárstvo Európskej únie ako celku. Tento postup by sa mal viac orientovať na budúcnosť, aby bolo možné odhaliť vznikajúce riziká v skoršom štádiu. Mal by sa tiež stať dynamickejším, a to tým, že posudzovanie nerovnováh bude viac založené na vývoji rizík a vykonávaní politiky, a mal by obsahovať jasnejšie kritériá pre eskaláciu a deeskaláciu postavenia členských štátov v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. Mala by sa posilniť zodpovednosť, predvídateľnosť, transparentnosť, rovnaké zaobchádzanie, presadzovanie a rozmer eurozóny v celom postupe.
6. PODČIARKUJE, že rámec správy hospodárskych záležitostí je kľúčovým pilierom štruktúry hospodárskej a menovej únie (HMÚ), ktorý podporuje stabilitu spoločnej meny a odolnosť hospodárstva eurozóny. ZDÔRAZŇUJE význam vykonávania postupu návrhu rozpočtového plánu z hľadiska koordinácie fiškálnej politiky a zabezpečenia súladu návrhov rozpočtov členských štátov eurozóny s fiškálnymi pravidlami EÚ. SÚHLASÍ s tým, že tento postup by mal pokračovať v reformovanom rámci vzhľadom na silnú koordináciu fiškálnej politiky v rámci eurozóny podporovanú odporúčaním pre eurozónu týkajúcim sa fiškálnej politiky a monitorovania celkovej rozpočtovej situácie v eurozóne. UZNÁVA, že analýza v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe by sa mala vypracovať s cieľom posilniť rozmer tohto postupu v eurozóne. SÚHLASÍ s tým, že rámec pre dohľad po ukončení programu by sa mohol zjednodušiť a intenzita dohľadu by sa mohla v priebehu času a vo všetkých členských štátoch upravovať v závislosti od hospodárskeho, fiškálneho alebo finančného vývoja. DOMNIEVA SA, že rámec správy hospodárskych záležitostí a ďalšie kroky na prehĺbenie hospodárskej a menovej únie (HMÚ) by mali zohľadňovať poznatky získané z reakcií hospodárskej politiky Únie na predchádzajúce krízy.

7. ŽIADA, aby sa urýchlene pokračovalo v práci na preskúmaní správy hospodárskych záležitostí, a to pred akýmikoľvek legislatívnymi návrhmi, ale aj po nich. SÚHLASÍ s tým, že sú potrebné ďalšie objasnenia a diskusie, a to aj pokiaľ ide o vymedzenie trajektórie Komisie, požiadavky na členské štáty, ktoré majú problémy s dosiahnutím nízkeho dlhu, prípadne so zahrnutím fiškálnej trajektórie, ďalej vymedzenie súhrnu výdavkov, vhodnosť a návrh spoločných kvantitatívnych referenčných hodnôt na podporu reformovaného rámca, zásady predĺženia fiškálneho postupu, úlohu odporúčaní pre jednotlivé krajiny, presadzovanie národných plánov a stimuly pre reformy a investície.
8. PRIPOMÍNA, že Zmluva o stabilite, koordinácii a správe (TSCG) sa má v súlade s jej článkom 2 vykladať a uplatňovať v súlade s právom EÚ. UZNÁVA, že by sa mal zabezpečiť súlad TSCG s revidovaným Paktom stability a rastu. VYZÝVA na úvahu s cieľom zabezpečiť takúto konzistentnosť.
9. VYZÝVA Komisiu, aby pred uverejnením svojich legislatívnych návrhov zohľadnila zbližujúce sa názory členských štátov a naďalej spolupracovala s členskými štátmi v oblastiach určených na ďalšie diskusie. JE ODHODLANÁ podniknúť v Rade prípadné ďalšie kroky v záujme ukončenia legislatívnej práce v roku 2023.